

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI OPETUSTOIMEN HENKILÖSTÖN KELPOISUUSVAATIMUKSISTA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1 Asian tausta ja keskeiset ehdotukset

Opettajien ja rehtorien kelpoisuudesta säädetään asetuksessa opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Asetusta on päivitettävä, jotta se vastaa uutta ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia (531/2017) ja sen nojalla annettua valtioneuvoston asetusta ammatillisesta koulutuksesta (673/2017). Laki ja asetus tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Ammatillisesta koulutuksesta annetulla lailla kumotaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annettu laki (630/1998) ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettu laki (631/1998).

Tällä asetusmuutoksella on ensisijaisesti tarkoitus tehdä ammatillisesta koulutuksesta annetusta laista ja ammatillisesta koulutuksesta annetusta asetuksesta johtuvat käsitteelliset ja tekniset muutokset. Asetusta muokataan myös rakenteellisesti, jotta se olisi selkeämpi ja helpommin ymmärrettävä. Opettajien ja rehtorien kelpoisuusvaatimuksia ei ehdoteta muutettavan, ellei se uuden lainsäädännön perusteella ole välttämätöntä.

Asetusehdotuksessa esitetään, että rehtorin kelpoisuusvaatimuksia koskevaa 2 lukua muutettaisiin siten, että ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisen koulutuksen järjestäjän rehtorilta tai muulta johtajalta edellytetään aina ylempää korkeakoulututkintoa. Yhteisten tutkinnon osien opettajan kelpoisuuksia koskevaa 14 §:ää ehdotetaan muutettavan siten, että jatkossa työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen osa-alueita, jossa yhdistyvät liikunnan ja terveystiedon oppiaineet, on kelpoinen opettamaan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut.

Asetuksen 3, 3 a, 4 ja 6 lukuihin, jotka koskevat perus- ja esiopetusta, aamu- ja ilta-päivätoimintaa, lukiota sekä vapaata sivistystyötä ja taiteen perusopetusta ei ehdoteta tällä asetuksella muutoksia.

2 Nykytila

Lait ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (1.8.2015 asti laki ammatillisesta koulutuksesta) 40 §:n mukaan jokaisella oppilaitoksella, jossa järjestetään tässä laissa tarkoitettua koulutusta, tulee olla toiminnasta vastaava rehtori. Kaksikielisessä oppilaitoksessa tulee olla rehtori kumpaakin kieliryhmää varten tai rehtori, joka täydellisesti hallitsee oppilaitoksen molemmat opetuskielet. Rehtorin ja opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 16 §:n mukaan tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen ja tutkintoihin sovelletaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 40 §:ää koskien henkilöstöä.

Vanhan, 1.8.2015 saakka voimassa olleen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 12 §:n 2 momentin mukaan tutkinto sisältää, sen mukaan kuin opetussuunnitelmassa

määrätään, ammatillisia opintoja ja niitä tukevaa työssä oppimista sekä ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeellisia ja ammattitaitoa täydentäviä äidinkielen, toisen kotimaisen kielen ja vieraan kielen opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, humanistis-yhteiskunnallisia opintoja, liikuntaa ja terveystietoa, taito- ja taideaineiden opintoja sekä opinto-ohjausta.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun, 1.8.2015 lähtien voimassa olleen lain 12 b §:n mukaan yhteisiä tutkinnon osia ovat 1) viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 2) matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 3) yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen ja 4) sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tutkinnon muodostumisesta 1 momentissa tarkoitetuista tutkinnon osista sekä yhteisten tutkinnon osien laajuudesta ja niihin kuuluvista osa-alueista.

Asetus ammatillisen perustutkinnon muodostumisesta

Ammatillisen perustutkinnon muodostumisesta annettu valtioneuvoston asetus (801/2014) tuli voimaan 1.8.2015. Sillä tarkennettiin 1.8.2015 voimaan tulleen ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 12 b §:n mukaisia yhteisiä tutkinnon osia.

Ammatillisen perustutkinnon muodostumista koskevan asetuksen 2 §:n mukaan ammatilliseen perustutkintoon sisältyy yhteisiä tutkinnon osia 35 osaamispistettä. Viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen laajuus on 11 osaamispistettä ja siihen kuuluvat seuraavat osa-alueet: 1) äidinkieli, 2) toinen kotimainen kieli ja 3) vieraat kielet. Matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen laajuus on 9 osaamispistettä ja siihen kuuluvat seuraavat osa-alueet: 1) matematiikka, 2) fysiikka ja kemia ja 3) tieto- ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavan osaamisen laajuus on 8 osaamispistettä ja siihen kuuluvat seuraavat osa-alueet: 1) yhteiskuntataidot, 2) työelämätaidot, 3) yrittäjyys ja yritystoiminta ja 4) työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto. Sosiaalisen ja kulttuurisen osaamisen laajuus on 7 osaamispistettä ja siihen kuuluvat seuraavat osa-alueet: 1) kulttuurien tuntemus, 2) taide ja kulttuuri, 3) etiikka, 4) psykologia, 5) ympäristöosaaminen, ja 6) jokin tai jotkin 2–4 momenteissa tarkoitetuista osa-alueista.

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen voimassa olevassa 1 §:ssä säädetään asetuksen soveltamisalasta. Sen mukaan asetuksessa säädetään perusopetuslaissa (628/1998), lukiolaissa (629/1998), ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998), ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa, vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998) ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998) tarkoitettujen rehtoreiden ja opettajien kelpoisuusvaatimuksista.

Voimassa olevan asetuksen 2 §:ssä säädetään rehtorin kelpoisuudesta. Sen 1 momentin mukaan rehtoriksi on kelpoinen henkilö, jolla on 1) ylempi korkeakoulututkinto, 2) tässä asetuksessa säädetty asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus, 3) riittävä työkokemus opettajan tehtävissä sekä 4) opetushallituksen hyväksymien perusteiden mukainen opetushallinnon tutkinto, vähintään 25 opintopisteen tai vähin-

tään 15 opintoviikon laajuiset yliopiston järjestämät opetushallinnon opinnot taikka muulla tavalla hankittu riittävä opetushallinnon tuntemus. Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua koulutuksesta vastaavaksi rehtoriksi on 3 momentin mukaan kuitenkin 1 momentin 3 kohdasta (riittävä työkokemus opettajan tehtävissä) poiketen kelpoinen henkilö, jolla on riittävä työkokemus sekä opettajan että muissa opetusalan tehtävissä. Asetuksen 2 §:n 5 momentin mukaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta sekä muuta ammatillista lisäkoulutusta antavan oppilaitoksen rehtoriksi on kelpoinen myös henkilö, jolla on soveltuva korkeakoulututkinto, riittävä alan työkokemus ja 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu tutkinto, opinnot tai muulla tavalla hankittu riittävä opetushallinnon tuntemus.

Asetuksen 3 § käsittelee rehtorin kielitaitovaatimuksia. 1 momentin mukaan rehtorilla tulee olla oppilaitoksen opetuskielessä erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. 2 momentin mukaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa, vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetun rehtorin tulee hallita oppilaitoksen opetuskieli.

Asetuksen 13 § käsittelee ammatillisten opintojen opettajan kelpoisuutta. 1 momentin mukaan ammatilliseen koulutukseen sisältyvien ammatillisten opintojen opetusta on kelpoinen antamaan henkilö: 1) joka on suorittanut koulutuksen järjestäjän päättämän opetustehtävän kannalta soveltuvan korkeakoulututkinnon, 2) joka on suorittanut vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset opettajan pedagogiset opinnot, 3) jolla on vähintään kolmen vuoden pituinen käytännön työkokemus opetustehtävän sisältöä lähinnä vastaavissa tehtävissä sekä 4) jolla on pätevyys- tai lupakirja taikka oikeus harjoittaa terveydenhuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä, jos alan tehtävissä toimiminen edellyttää pätevyys- tai lupakirjaa taikka laillistamista.

Voimassa olevan asetuksen 13 §:n 2 momentin mukaan edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetystä soveltuvaa korkeakoulututkintoa koskevasta vaatimuksesta voidaan poiketa, jos korkeakoulututkintojen järjestelmässä ei ole koulutuksen järjestäjän päättämän opetustehtävän edellyttämää soveltuvaa korkeakoulututkintoa tai jos koulutuksen järjestäjän päättämä opetustehtävä edellyttää erityisen vahvaa tai erikoistunutta käytännön ammattitaitoa. Opettajalla on tällöin oltava koulutuksen järjestäjän päättämään opetustehtävään soveltuva erikoisammattitutkinto tai, jollei tutkintorakenteessa ole soveltuvaa erikoisammattitutkintoa, muu soveltuva tutkinto tai koulutus, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut opettajan pedagogiset opinnot sekä vähintään viiden vuoden pituinen käytännön työkokemus koulutuksen järjestäjän päättämän opetustehtävän sisältöä lähinnä vastaavissa tehtävissä.

Saman pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa kelpoisuusvaatimuksena on 1 momentin 1 kohdasta poiketen soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Sosiaali- ja terveysalan koulutusta on kelpoinen antamaan myös henkilö, jolla on soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, opettajan pedagogiset opinnot sekä vähintään viiden vuoden pituinen käytännön työkokemus korkeakoulututkintoa vastaavissa sosiaali- ja terveysalan tehtävissä. 4 momentin mukaan sosiaali- ja terveysalan ammatillisten opintojen opetuksessa voidaan poiketa soveltuvaa ylempää korkeakoulututkintoa tai soveltuvaa ammattikorkeakoulututkintoa koskevasta kelpoi-

suusvaatimuksesta 2 momentissa säädetyllä tavalla hiusalan sekä kauneudenhoitoalan ammatillisiin tutkintoihin johtavien koulutusten osalta.

Asetuksen 13 §:n 5 momentin mukaan tanssialan sekä sirkusalan koulutuksessa opettajaksi on kelpoinen 1 momentin 1 ja 3 kohdan estämättä myös henkilö, jolla on vähintään kolmen vuoden laajuiset soveltuvat opinnot sekä alalla saavutettu taiteellinen tai muu ammatillinen ansioituneisuus. Asetuksen 13 §:n 6 momentin mukaan erityisesti syystä muuta kuin näyttötutkintoon valmistavaa ammatillista lisäkoulutusta sekä ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa annettavaa ammatillista lisäkoulutusta on kelpoinen antamaan myös henkilö, joka on suorittanut alan erikoisammattitutkinnon tai jolla muutoin on koulutuksen tai työkokemuksen avulla hankittu korkea ammattitaito.

Voimassa olevan asetuksen 13 a § käsittelee ammatillisten opintojen opetuksen antamista ilman pedagogisten opintojen suorittamista. Ammatillisten opintojen opetusta on 13 §:n 1 momentin 2 kohdan estämättä oikeutettu antamaan myös henkilö, joka on otettu opettajaksi ehdolla, että hän kolmen vuoden kuluessa palvelussuhteen alkamisesta suorittaa mainitussa kohdassa tarkoitetut opettajan pedagogiset opinnot.

Asetuksen 13 b §:n mukaan ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta sekä maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on tässä asetuksessa säädetty ammatillisten tai yhteisten opintojen opettajan kelpoisuus. Vammaisten valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on 16 §:ssä säädetty erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus.

Asetuksen 14 §:ssä säädetään yhteisten opintojen opettajien kelpoisuusvaatimuksista. Pykälän 1 momentin mukaan yhteisten opintojen opetusta on kelpoinen antamaan henkilö, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon, johon sisältyvät vähintään 120 opintopisteen tai vähintään 55 opintoviikon laajuiset tai niitä vastaavat opinnot yhdessä opetettavassa aineessa ja vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset tai niitä vastaavat opinnot muissa opetettavissa aineissa tai joka on suorittanut diplomi-insinöörin tutkinnon soveltuvassa koulutusohjelmassa. Lisäksi kelpoisuusvaatimuksena edellytetään vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuisten opettajan pedagogisten opintojen suorittamista.

Pykälän 2 momentin mukaan muiden taito- ja taideaineiden kuin liikunnan opintoja, humanistis-yhteiskunnallisia opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiin opintoihin kuuluvia tieto- ja viestintätekniikan opintoja sekä terveystietoa opettamaan on 1 momentin 1 kohdan estämättä kelpoinen myös henkilö, joka on suorittanut soveltuvan korkeakoulututkinnon. Opetusta antavan henkilön tulee kuitenkin tällöinkin täyttää 1 momentin 2 kohdassa säädetty vaatimus opettajan pedagogisten opintojen suorittamisesta. Kyseinen säännös muodostaa poikkeussäännös 1 momentin 1 kohdassa säädetyistä kelpoisuusvaatimuksista eli ylemmän korkeakoulututkinnon ja opettavien aineiden määriteltyjen opintojen suorittamisesta.

Asetuksen 15 §:n mukaan opinto-ohjausta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on tässä asetuksessa säädetty ammatillisten tai yhteisten opintojen opettajan kelpoisuus sekä 60 opintopisteen tai 35 opintoviikon laajuiset ammatillisissa opettajakorkeakoulussa tai yliopistossa suoritettavat opinto-ohjaajan opinnot tai yliopistojen tutkinnoista

annetun valtioneuvoston asetuksen 19 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut vähintään 60 opintopisteen laajuiset opinnot. Opinto-ohjausta on myös kelpoinen antamaan henkilö, jolla on 11 §:ssä säädetty kelpoisuus. Jos opinto-ohjauksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, opinto-ohjausta voi 1 momentin estämättä osana muuta opetustaan antaa myös muu tässä luvussa tarkoitettu opettaja.

Asetuksen 16 §:n mukaan erityisopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on tässä asetuksessa säädetty ammatillisten tai yhteisten opintojen opettajan kelpoisuus ja vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset ammatillisen koulutuksen erityisopettajan opinnot tai yliopistojen tutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen (794/2004) 19 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettyt erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot. Sen estämättä, mitä 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään, erityisopetuksena annettavaa yhteisten opintojen opetusta on kelpoinen antamaan myös henkilö, joka on suorittanut soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon ja jolla on 1 momentissa säädettyt erityisopettajan opinnot. Jos erityisopetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, erityisopetusta voi sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, antaa myös muu tässä luvussa tarkoitettu opettaja osana muuta opetustaan.

Asetuksen 23 §:n mukaan sen estämättä, mitä muualla tässä asetuksessa säädetään, opetusta voidaan väliaikaisesti enintään vuoden ajaksi määrätä antamaan henkilö, jolla on riittävä koulutus ja tehtävän edellyttämä taito. Tällainen henkilö voidaan kuitenkin määrätä antamaan opetusta yli kuuden kuukauden ajaksi vain, jos tehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ei ole määräystä annettaessa saatavilla tai jos siihen on muu erityinen syy. Asetuksen 23 §:n 3 momentin mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan 13 §:ssä tarkoitettua ammatillisten opintojen opetusta määrätä enintään kahden vuoden ajaksi antamaan henkilö, jolla on opetustehtävän edellyttämä riittävä koulutus ja vahva käytännön ammattitaito. Tällainen henkilö voidaan määrätä antamaan opetusta yli vuoden ajaksi vain, jos opetustehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ei ole saatavilla tai jos siihen on muu erityinen syy.

3 Ehdotukset

1 § *Soveltamisala*

Asetuksen soveltamisalaa koskeva 1 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettuun lakiin muutetaan viittaukseksi uuteen ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin.

2 § *Rehtorin kelpoisuus*

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 118 §:n 1 momentissa säädetään nykytilaa vastaavasti, että jokaisella oppilaitoksella ja koulutuksen järjestäjän toimipisteellä, jossa järjestetään tässä laissa tarkoitettua koulutusta tai tutkintoja, tulee olla toiminnasta vastaava rehtori tai muu toiminnasta vastaava johtaja, joka täyttää rehtorille säädettyt kelpoisuusvaatimukset. Koulutuksen järjestäjä voi kuitenkin päättää, että useammalla toimipisteellä on yhteinen toiminnasta vastaava rehtori tai johtaja. Mitä

tässä laissa muualla säädetään rehtorista, koskee myös muuta toiminnasta vastaavaa johtajaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain myötä kumoutuvat lait ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Rehtorien kelpoisuudesta on näin ollen vastaisuudessa säänneltävä yhdellä säännöksellä. Kaikesta ammatillisesta koulutuksesta säädetään jatkossa yhdessä laissa. Järjestäjäorganisaatioiden osaamistavoitteet ja –vaatimukset kasvavat. Toiminnasta vastaavalta taholta vaaditaan laaja-alaista hallinnon, talouden ja henkilöstön johtamiseen liittyvää osaamista sekä perehtyneisyyttä työ- ja elinkeinoelämään. Asetusehdotuksessa esitetään tämän vuoksi, että rehtorilta tai muulta toiminnasta vastaavalta johtajalta edellytettäisiin jatkossa aina ylemppää korkeakoulututkintoa. Säädösten yhdenmukaisuus puoltaa myös ylemmän korkeakoulututkinnon vaatimusta, sillä ylemppää korkeakoulututkintoa edellytetään myös perusopetuslain ja lukiolain mukaisilta rehtoreilta.

Rehtorin kelpoisuusvaatimuksia koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista koulutusta antavien oppilaitoksien rehtorin kelpoisuutta koskeva 2 §:n 5 momentti kumotaan. Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain tarkoittamaan toiminnasta vastaavaan rehtoriin. Kelpoisuusvaatimuksia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisella rehtorilla edellytettäisiin vastaisuudessa aina ylemppää korkeakoulututkintoa. Lisäksi asetusehdotuksessa esitetään, että siirtymäsäännösten nojalla ne, jotka ovat voimassa olevan asetuksen 2 §:n 5 momentin nojalla asetuksen antohetkellä olleet kelpoisia hoitamaan rehtorin tehtävää, ovat myös jatkossa kelpoisia hoitamaan rehtorin tehtävää.

3 §

Kielitaitovaatimukset

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 24 §:n mukaan järjestämisluvassa määrätään koulutuksen järjestäjän opetus- ja tutkintokielistä. Koulutuksen järjestäjän on annettava opetusta järjestämisluvassa määrätyillä opetuskielillä. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 118 §:n 1 momentin mukaan kaksikielisessä oppilaitoksessa tulee olla rehtori tai muu toiminnasta vastaava johtaja kumpaakin kieliryhmää varten taikka rehtori tai muu toiminnasta vastaava johtaja, joka täydellisesti hallitsee oppilaitoksen molemmat opetuskielet. Lain mukaiseksi täydelliseksi kielitaidoksi katsotaan kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito.

Asetuksen 3 §:n 1 momentin sananmuotoja ehdotetaan muutettavaksi siten, että kohdassa viitataan oppilaitoksen opetuskielen lisäksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen järjestämisluvassa määrättyyn opetuskieleen. Asetuksen 3 §:n 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettuun, 1.1.2018 kumoutuvaan lakiin.

13 §

Ammatillisten tutkinnon osien opettajan kelpoisuus

Asetuksen 13 §:ään ehdotetaan sekä teknisiä että käsitteellisiä muutoksia. Pykälän otsikkoa ja 1 momentin johdantolausetta ehdotetaan muutettavaksi siten, että käsite ammatilliseen koulutukseen sisältyvät ammatilliset opinnot korvattaisiin käsitteellä

ammattilliset tutkinnon osat. Tämä vastaa uudessa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa käytettyä termistöä.

Asetuksen 13 §:ää ehdotetaan lisäksi muutettavan teknisesti siten, että se jaetaan asiakokonaisuuksien perusteella useampaan pykälään. Asetuksen 13 § on nykymuodossaan pitkä ja vaikeasti ymmärrettävä. Sosiaali- ja terveysalan tutkintoja koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 13 a §:ään, tanssi- ja sirkusalan tutkintoja koskeva säännös uuteen 13 b §:ään ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaista muuta koulutusta antavan opettajan kelpoisuus uuteen 13 c §:ään.

13 a §

Ammatillisten tutkinnon osien opettajan kelpoisuus sosiaali- ja terveysalan tutkinnoissa

Sosiaali- ja terveysalan tutkintoja koskevat säännökset 13 §:n 1 ja 3 momentista ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 13 a §:ään. Vanhan 13 a §:n sisältö (*ammattillisten tutkinnon osien opetuksen antaminen ilman pedagogisten opintojen suorittamista*) ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 13 d §:ään.

Kelpoisuusvaatimuksiin ei tällä asetusehdotuksella esitetä muutoksia. Kysymyksessä on säädöstekninen muutos, joka johtuu uudesta ammatillisesta koulutuksesta annetusta asetuksesta sekä uudesta ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annetusta asetuksesta. Muutos on perusteltu säädöksen selkeyden ja ymmärrettävyyden kannalta.

Voimassa olevan asetuksen 13 §:n 3 momentissa viitataan sosiaali- ja terveystieteisiin, joita koskevat erilliset kelpoisuusvaatimukset. Vastaisuudessa 1.1.2018 alkaen ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annetussa asetuksessa (680/2017, jatkossa tutkintorakenneasetus) ei viitata enää aloihin, kuten sosiaali- ja terveystieteisiin. Tässä asetuksessa 13 a §:n otsikossa mainitulla sosiaali- ja terveystieteillä viitattaisiin vakiintuneeseen käsitteeseen *sosiaali- ja terveystieteet*. Selkeyden vuoksi 13 a §:ssä lueteltaisiin kaikki ne tutkinnot, joita opettaviin kyseisiin kelpoisuusvaatimuksiin sovellettaisiin. Mukana olisivat sekä vuosina 2018–2019 tutkintorakenteesta poistuvat tutkinnot että tutkintorakenteeseen vuosina 2018–2019 lisättävät tutkinnot.

Lausuntopalauteen perusteella tutkinnoista poistettiin ne tutkinnot, jotka eivät ole vuonna 2017 voimassa olleen tutkintorakenneasetuksen mukaan kuuluneet sosiaali- ja terveysalan tutkintoihin. Kyseisten tutkintojen sisällön voidaan katsoa muuttuneen niin paljon, ettei niiden ole tarkoituksenmukaista kuulua samaan kategoriaan sosiaali- ja terveystieteille vuonna 2017 kuuluneiden tutkintojen kanssa. Lisäksi tutkintoihin lisättiin ne tutkinnot, jotka ovat muutosten myötä siirtyneet sosiaali- ja terveystieteille. Tällaisia tutkintoja ovat nykyinen hierojan ammattitutkinto, ja tulevat hieronnan ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto sekä uusi 1.8.2018 voimaan tuleva välinehuoltoalan perustutkinto.

Välinehuoltolan perustutkinto on keskeinen infektion torjunnan ja mikrobikontaminaatioiden ehkäisyn osaamista tuottava tutkinto, jota tarvitaan terveydenhuollossa, lääketeollisuudessa, erilaisissa laboratorioissa, eläinten terveydenhuollossa ja elintarviketeollisuudessa. Opettajalla tulee olla vahva osaaminen mm. mikrobiologiassa, aseptiikassa, kemiassa ja fysiikassa. Välinehuollon ammattitutkinto sekä erikoisammattitutkinto poistuvat tutkintorakenteesta vuoden 2018 lopussa. Hierojan ammatti-

tutkinnon suorittaneet hakevat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta oikeutta nimikesuojatun ammattinimikkeen ”koulutettu hieroja” käyttämiseen ja heidät rekisteröidään Terhikki-rekisteriin terveydenhuollon ammattihenkilöinä.

Korkeakoulututkintojen järjestelmässä ei ole hammastekniikan opettamiseen soveltuvaa ylempää korkeakoulututkintoa. Kelpoisuuden tuottaisi nykytilaa vastaavasti 13 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, opettajan pedagogiset opinnot sekä vähintään viiden vuoden mittainen käytännön työkokemus korkeakoulututkintoa vastaavissa sosiaali- ja terveysalan tehtävistä.

Lisäksi 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta henkilöistä, joilla on oikeus harjoittaa sosiaalihuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015) astui voimaan 1.5.2016.

Asetuksen 13 a §:n 2 momentin tarkoitus on viitata opettajan koulutukseen. Mikäli opetusta antaa 1 momentin 2 kohdan perusteella esimerkiksi sairaanhoitaja, tulee kyseisen sairaanhoitajan olla laillistettu sairaanhoitaja, jolla on oikeus harjoittaa ammattiaan. Tämä tarkoittaa sitä, ettei kyseisen henkilön ammatinharjoittamisoikeutta ole poistettu siten kuin terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) säädetään. Niin ikään, jos opetusta antaa 1 momentin 1 kohdan mukaisesti esimerkiksi lääkäri, tulee hänen olla laillistettu lääkäri, jonka ammatinharjoittamisoikeutta ei ole poistettu. Kyseisen momentilla tarkoitetaan, että terveydenhuollon tai sosiaalihuollon laillistettu ammattihenkilö, jonka ammatinharjoittamisoikeus on poistettu, ei ole kelpoinen opetustehtävään. Ammatinharjoittamisoikeus voidaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaan poistaa esimerkiksi sillä perusteella, että henkilön ammattitaito ei ole riittävä. Jos henkilöllä on joku muu 1 momentin 1 tai 2 kohdan tarkoittama soveltuva tutkinto, kuin sellainen tutkinto, jossa ammatinharjoittaminen edellyttää mainittujen lakien mukaan laillistamista, ei tämä momentti tule sovellettavaksi.

Asetuksen selkeyden ja ymmärrettävyyden vuoksi hius- ja kauneudenhoitoalaa koskeva maininta asetuksen 13 §:n 4 momentissa ehdotetaan poistettavaksi asetuksesta. Asetuksen 13 §:n 2 momentti koskee kyseistä alaa sellaisenaan, eikä erilliselle maininnalle ole tarvetta. Kuten yllä on todettu, 1.1.2018 voimaan tulevassa tutkintorakenneasetuksessa on luovuttu alakohtaisesta jaottelusta, eikä kyseinen hius- ja kauneudenhoitoalan opettajan kelpoisuuksia täsmentävä säännös näin ollen ole enää tarpeellinen. Kysymyksessä on säädöstekninen muutos, joka ei muuta kelpoisuusvaatimuksia hius- ja kauneudenhoitoalalla.

13 b §

Ammatillisten tutkinnon osien opetusta antavan kelpoisuus tanssi- ja sirkusalan tutkinnoissa

Tanssi- ja sirkusala koskeva voimassa olevan asetuksen 13 §:n 5 momentti ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 13 b §:ään. Vanhan 13 b §:n sisältö (*valmentavaa koulutusta antavan opettajan kelpoisuus*) ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 13 e §:ään. Kysymyksessä on säädöstekninen muutos, eikä kyseisten tutkintojen opettajien kelpoisuusvaatimuksia ole tarkoitus tällä asetuksella muuttaa. Muutosesitys on perusteltu säädöksen selkeyden ja ymmärrettävyyden kannalta. Pykälässä viitattaisiin jatkossa selkeyden vuoksi tanssialan perustutkintoon sekä sirkusalan perustutkintoon, joita kyseinen kohta nimenomaisesti koskee.

13 c § *Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:n mukaista muuta koulutusta antavan opettajan kelpoisuus*

Asetukseen esitetään lisättävän uusi 13 c §, joka vastaa voimassa olevan asetuksen 13 §:n 6 momenttia. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:n 1 kohdan mukaan ammatillisena koulutuksena voidaan järjestää myös ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen sekä ammatilliseen tehtävään valmistavaa koulutusta, joka valmistaa ansio- ja liikennelentäjän tehtäviin, lennonjohtajan tehtäviin tai kaupunkiraideliikenteen kuljettajien tehtäviin.

Sisällöllisesti säädöstä ei esitetä muutettavaksi vaan kyse on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisesta uudesta terminologiasta. Nykytilaa vastaavasti opetusta kyseisissä koulutuksissa on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on koulutuksen ja työkokemuksen kautta hankittu korkea ammattitaito. Tällöin henkilöltä ei edellytetä opettajan pedagogisia opintoja. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaista muuta koulutusta järjestävillä on luonteensa vuoksi usein tarvetta saada opettajiksi henkilöitä, joilla on eri tavoin hankittua alan erikoisosaamista, vaikka heillä ei ole pedagogisia opintoja takana.

13 d § *Ammatillisten tutkinnon osien opetuksen antaminen ilman pedagogisten opintojen suorittamista*

Vanhan 13 a §:n sisältö ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 13 d §:ään. Asetuksen otsikkoa ja sisältöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että käsite ammatilliset opinnot korvattaisiin käsitteellä ammatilliset tutkinnon osat.

13 e § *Valmentavaa koulutusta antavan opettajan kelpoisuus*

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 7 §:n mukaan valmentavalla koulutuksella tarkoitetaan ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta. Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus antaa opiskelijoille valmiuksia ammatilliseen tutkintokoulutukseen hakeutumiseksi sekä vahvistaa opiskelijoiden edellytyksiä suorittaa ammatillinen tutkinto. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta.

Ehdotetun 1 momentin mukaan ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta olisi kelpoinen antamaan henkilö, jolla on asetuksessa säädetty ammatillisten tai yhteisten tutkinnon osien opettajan kelpoisuus. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevan 13 b §:n 1 momentin säännöstä ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen sekä maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen opettajan kelpoisuusvaatimuksista. Jos ammatillisen koulutuksen valmentava koulutus järjestetään vaativaan erityiseen tukeen oikeutetuille opiskelijoille, opettajan tulisi kuitenkin täyttää asetuksen 16 §:ssä määritellyt kelpoisuusvaatimukset.

Ehdotetun 2 momentin mukaan työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta olisi kelpoinen antamaan henkilö, jolla on 16 §:ssä säädetty vaativaa erityistä tukea

antavan opettajan kelpoisuus. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevan 13 b §:n 2 momentin säännöstä vammaisten valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus järjestetään aina vaativana erityisenä tukena.

14 §

Yhteisten tutkinnon osien opettajan kelpoisuus

Asetuksen 14 §:n otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että käsite yhteiset opinnot korvataan käsitteellä yhteiset tutkinnon osat. Lisäksi pykälää ehdotetaan muutettavan siten, että se vastaa tutkintorakenteeseen ammatillisesta koulutuksesta annetulla lailla ja ammatillisesta koulutuksesta annetulla asetuksella tehtyjä muutoksia. Asetusta opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista ei ole päivitetty 1.8.2015 voimaan tulleen ammatillisen perustutkinnon muodostumista koskevan muutoksen jälkeen, joten asetuksen 14 § vastaa edelleen oppiainemaisiin opintoihin perustuvaa jaottelua. Tutkintorakenteeseen tehdyt muutokset edellyttävät teknisten muutosten lisäksi osittain myös kelpoisuusvaatimusten tarkistamista.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan yhteisiä tutkinnon osia on nykytilaan verrattuna neljän sijasta kolme. Nämä kolme osaa ovat lain 13 §:n mukaan viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen ja yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen. Tutkinnon osista ja niiden laajuudesta säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetulla valtioneuvoston asetuksella. Ammatillisesta koulutuksesta annetussa asetuksessa yhteisten tutkinnon osien osa-alueet vastaavat pääosin voimassa olevan ammatillisen perustutkinnon muodostumisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (443/2016) mukaisia osa-alueita, mutta osa-alueiden nimet on muutettu nykyisistä oppiaineen nimistä osaamisperusteisemmiksi. Lisäksi aiemman erillisen sosiaalisen ja kulttuurisen osaamisen tutkinnon osan osa-alueet on sisällytetty jäljelle jäävään kolmeen tutkinnon osaan.

Viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen laajuus on ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen 2 §:n 2 momentin mukaan vähintään 11 osaamispistettä ja siihen kuuluvat seuraavat osa-alueet: 1) viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, 2) viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, 3) viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, 4) toiminta digitaalisessa ympäristössä ja 5) taide ja luova ilmaisu.

Voimassa olevan asetuksen mukaan viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi ja viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä osa-alueita vastaavien osa-alojen opetukseen on sovellettu voimassa olevan 14 §:n 1 momenttia, eli ylemmän korkeakoulututkinnon vaatimusta. Tieto- ja viestintätekniikkaan, jota uusi osa-alue toiminta digitaalisessa ympäristössä lähinnä vastaa, on sovellettu 14 §:n 2 momentin poikkeussäännöstä. Taide-aineeksi katsottavan taide- ja luova ilmaisu osa-alueeseen on niin ikään sovellettu 14 §:n 2 momentin poikkeussäännöstä.

Ehdotetun säännöksen mukaan viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä ja viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä osa-alueisiin ehdotetaan sovellettavan nykytilaa vastaavasti 14 §:n 1 momenttia eli vaatimusta ylemmästä korkeakoulututkinnosta. Ehdotetun säännöksen mukaan viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen alalla 14 §:n 2 momentin poikkeusta (opettajilta edellytetään soveltuvaa korkeakoulututkintoa) sovellettaisiin nykytilaa vastaavasti

taide- ja luova ilmaisu osa-alueeseen sekä toiminta digitaalisessa ympäristössä osa-alueeseen.

Matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen laajuus on ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen 2 §:n 3 momentin mukaan vähintään 6 osaamispistettä ja siihen kuuluvat seuraavat osa-alueet: 1) matematiikka ja matematiikan soveltaminen ja 2) fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen. Ala vastaa voimassa olevan asetuksen matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja. Matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen alalla ehdotetaan nykytilaa vastaavasti, että opettajiin sovelletaan asetuksen 14 §:n 1 momenttia, eli että opettajilta edellytetään ylempää korkeakoulututkintoa.

Yhteiskunta- ja työelämäosaamisen laajuus on ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen 2 §:n 4 momentin mukaan vähintään 9 osaamispistettä ja siihen kuuluvat seuraavat osa-alueet: 1) yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, 2) työelämässä toimiminen, 3) opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet, 4) yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta, 5) työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja 6) kestävän kehityksen edistäminen.

Voimassa olevan asetuksen mukaan humanistis-yhteiskunnallisia opintojen opettamiseen sovelletaan asetuksen 14 §:n 2 momentin poikkeussäännöstä. Yhteiskunta- ja työelämäosaamisesta humanistis-yhteiskunnallisiksi opinnoiksi voidaan katsoa yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, työelämässä toimiminen, opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet ja yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta. Asetusehdotuksessa ehdotetaan nykytilaa vastaavasti, että kyseisiin osa-alueisiin sovellettaisiin 14 §:n 2 momenttia eli että opettajilta edellytetään soveltuvaa korkeakoulututkintoa.

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osa-alue on lähinnä vanhan ammatillisen perustutkinnon muodostumisen ja kelpoisuusasetuksen mukaisia liikunnan ja terveystieteen opintoja. Näin ollen liikunta ja terveystieto nimisiä oppiaineita ei siis 1.1.2018 alkaen ole enää olemassa vaan ainoastaan työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen niminen osa-alue. Voimassa olevan 14 §:n 2 momentin poikkeussäännöstä on sovellettu terveystiedon opintoihin. Liikunnan opettajan kelpoisuusvaatimukseen sijaan ei ole sovellettu 14 §:n 2 momentin poikkeussäännöstä, vaan siihen on sovellettu 14 § 1 momentin vaatimusta ylemmästä korkeakoulututkinnosta. Koska liikunta ja terveystieto eivät enää jatkossa ole erillisiä oppiaineita tai osa-alueita, vaan ne sisältyvät työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen osa-alueeseen, on tälle osa-alueelle siksi määriteltävä yhteinen opettajan kelpoisuusvaatimus. Säädösten selkeyden ja ymmärrettävyyden vuoksi on perusteltua, että samaa tutkinnon osaa koskisivat yhteiset opettajien kelpoisuusvaatimukset.

Kelpoisuusvaatimuksen määrittämiseen on kaksi vaihtoehtoa. Kyseisen osa-alueen opettajalta vaadittaisiin soveltuvaa korkeakoulututkintoa 14 §:n 2 momentin poikkeussäännöksen mukaisesti. Tuolloin osa-alueeseen sisältyvän liikunnan opettajan kelpoisuusvaatimusta alennettaisiin ja osa-alueeseen sisältyvän terveystiedon opettajan kelpoisuus vastaisi nykytilaa. Toisena vaihtoehtona olisi vaatia kyseisen osa-alueen opettajalta 14 §:n 1 momentin mukaisesti ylempää korkeakoulututkintoa. Tuolloin uuteen osa-alueeseen sisältyvän terveystiedon opettajan kelpoisuusvaatimusta ko-vennettaisiin, mutta osa-alueeseen sisältyvän liikunnan opettajan kelpoisuusvaatimus vastaisi nykytilaa.

Sipilän hallitus on linjannut, että opettajien kelpoisuusvaatimuksia ei alenneta. Näin ollen tässä asetusehdotuksessa esitetään, että kyseiseen osa-alueeseen sovellettaisiin 14 § 1 momentin mukaista vaatimusta ylemmästä korkeakoulututkinnosta. Siirtymäsäännöksillä varmistettaisiin, että nykyiset terveystiedon opettajat olivat jatkossakin kelpoisia opettamaan uutta työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osa-alueetta.

Kestävän kehityksen edistämisen osa-alue vastaa vanhan 1.8.2015 voimaan tulleen ammatillisen koulutuksen perustutkinnon muodostumisesta annetun asetuksen mukaista ympäristöosaamista, joka sijoittui sosiaalisen ja kulttuurisen osaamisen osa-alueisiin. Tätä ennen 14 §:n 2 momentin poikkeussäännöstä ei ole sovellettu matemaattis-luonnontieteellisiin opintoihin tieto- ja viestintätekniikkaa lukuun ottamatta. Näin ollen ympäristöosaamiseen on sovellettu 14 §:n 1 momentin vaatimusta ylemmästä korkeakoulututkinnosta. Asetusehdotuksessa esitetään, että kyseiseen osa-alueeseen sovelletaan nykytilaa vastaavasti 14 §:n 1 momentin mukaista vaatimusta ylemmästä korkeakoulututkinnosta.

Voimassa olevan 3 momentin sisältö ehdotetaan poistettavaksi asetuksesta. Momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitettua opetusta voi 1–3 momentin estämättä antaa myös henkilö, jolle opetushallitus on antanut kelpoisuustodistuksen Islannissa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa saadun opettajankoulutuksen perusteella. Opetushallitus ei ole myöntänyt kyseisiä todistuksia ja Pohjoismaissa ammattiin pätevöityneet voivat saada kelpoisuuden ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain nojalla. Kyseiselle säädökselle ei näin ollen ole tarvetta.

15 § *Opinto-ohjaajan kelpoisuus*

Asetuksen 15 §:n 1 momentin 1 kohdan sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että käsite ammatilliset opinnot korvattaisiin käsitteellä ammatilliset tutkinnon osat. Säännöksen sisältöä ei ehdoteta muutoin muutettavaksi.

16 § *Vaativaa erityistä tukea antavan kelpoisuus*

Asetuksen 16 §:n 1 ja 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että käsite ammatilliset opinnot korvattaisiin käsitteellä ammatilliset tutkinnon osat. Lisäksi säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että erityisopetuksen sijaan asetuksessa viitataan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 65 §:n mukaiseen vaativaan erityiseen tukeen. Säännösten sisältöä ei ehdoteta muutoin muutettavaksi.

Ehdotettu 3 momentti voisi käytännössä toteutua esimerkiksi tilanteessa, jossa vaativaan erityiseen tukeen oikeutettu henkilö osana henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaa (HOKS) suorittaa tutkinnon osia, joita ei voida järjestää vaativana erityisenä tukena. Tällöin opetuksessa on kuitenkin huomioitava vaativaan erityiseen tukeen oikeutetun henkilön yksilölliset tarpeet, jotta osallistuminen opetukseen on mahdollista.

23 § *Väliaikaisesti opetusta antavan henkilöstön kelpoisuus*

Asetuksen 23 §:n 3 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että

käsite ammatilliset opinnot korvattaisiin käsitteellä ammatilliset tutkinnon osat. Lisäksi korjataan viittaus 13 §:ään, siten että 3 momentissa viitataan 13–13 b §:iin. Säännöksen sisältöä ei ehdoteta muutoin muutettavaksi.

24 § *Yliopiston kelpoisuustodistus taiteenopetusta antavalle opettajalle*

Asetuksen 24 §:ää sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että käsite ammatilliset opinnot korvattaisiin käsitteellä ammatilliset tutkinnon osat. Lisäksi pykäläviittaus 13 §:n korjattaisiin viittaukseksi uuteen 13 b §:ään.

4 Esityksen vaikutukset

Tällä esityksellä asetukseen tehdään lähinnä teknisiä ja terminologisia muutoksia. Esitetyillä muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä kunnan- tai valtiontaloudellisia vaikutuksia. Siirtymäsäännöksillä varmistetaan, että ne, jotka ovat asetuksen antohetkellä olleet kelpoisia antamaan opetusta tai toimimaan rehtorina, ovat sitä myös tämän asetuksen tultua voimaan. Mahdolliset taloudelliset vaikutukset tulevat siirtymäsäännösten johdosta hyvin pitkällä aikajänteellä, mistä syystä summamääräisen arvion esittäminen ei ole mahdollista.

5 Asetuksenantovaltuus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 118 §:n 3 momentin mukaan rehtorin ja opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 Asetusehdotuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä virkatyönä ammatillisen koulutuksen kokonaisuudistuksen valmistelun yhteydessä. Asetusehdotusta on käsitelty toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformin seurantaryhmässä. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä asian kiireellisyyden vuoksi. Laintarkastusyksiköstä on ilmoitettu, ettei

asetusta ehditä tarkastaa laintarkastusyksikön kiireisen työtilanteen takia.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausunnot sidosryhmiltä laajalla jakelulla. Lausuntoaika päättyi 13.12.2017. Lausunnon antoi noin 45 eri tahoa.

Lausuntojen perusteella 2 ja 14 §:n ehdotettuja muutoksia kannatettiin laajasti. Muutama lausunnonantaja katsoi, että rehtoreilta ja työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osa-alueen opettajilta olisi tullut edellyttää soveltuvaa korkeakoulututkintoa. Lausunnoista saadun palautteen perusteella 13 a §:ää muokattiin siten, että humanistiselle ja kasvatusalalle viittaavat tutkinnot siirrettiin 13 §:n soveltamisalaan yllä kerrotuilla perusteilla.

7 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Siirtymäsäännöksillä ehdotetaan säädettäväksi, että ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisena rehtorina on 2 §:n estämättä kelpoinen toimimaan henkilö, joka on ennen 1 tammikuuta 2018 ollut kelpoinen toimimaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaisena rehtorina, ja joka on ollut palvelussuhteessa mainitun lain voimassaoloaikana.

Siirtymäsäännöksen mukaan rehtorin on tämän asetuksen voimaan tullessa tullut täyttää ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisen rehtorin kelpoisuusvaatimukset. Vaatimuksella palvelussuhteen olemassa olosta ennen asetuksen voimaan tuloa tarkoitetaan, että henkilön on tullut olla ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisen rehtorin toimessa joko ennen asetuksen voimaantuloa kyseisen lain voimassaoloaikana tai tämän asetuksen tullessa voimaan. Henkilö säilyttää muodollisen kelpoisuutensa myös siirtyessään toiseen tehtävään, eikä kelpoisuus ole näin ollen sidottu asetuksen antohetkellä voimassa olleeseen palvelussuhteeseen.

Siirtymäsäännöksillä ehdotetaan säädettäväksi, että henkilö, joka tämän asetuksen voimaan tullessa on kelpoinen antamaan terveystiedon opetusta, olisi myös kelpoinen antamaan työkyvyn- ja hyvinvoinnin ylläpitäminen - osa-alueen opetusta. Koska erillisiä terveystiedon ja liikunnan oppiaineita ei 1.1.2018 ole olemassa, ei kysymys ole kelpoisuudesta opettaa liikuntaa vaan nimenomaan työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen nimistä uutta osa-aluetta.